

Principer för identifiering av nationellt systemviktiga kreditinstitut (O-SII) och för ställande av buffertkrav

1 Bakgrund

Med systemviktiga kreditinstitut avses kreditinstitut som medför en så stor systemrisk att den – om den realiseras – har en mycket skadlig inverkan på det finansiella systemet som helhet och på den reala ekonomin.

Systemviktiga kreditinstitut är i regel stora i förhållande till andra kreditinstitut, bedriver en mångfacetterad verksamhet och har betydande direkta eller indirekta kopplingar till det övriga finansiella systemet och ekonomin. Därför sprids kapitaltäcknings- och likviditetsproblem i dessa kreditinstitut lätt till det övriga finansiella systemet. Systemviktighet behandlas i regelverken både i globala termer (G-SII/B) och på EU-nivå och i nationella termer (O-SII).

Systemviktiga kreditinstituts risker för den finansiella sektorn som helhet och för ekonomin dämpas genom att institutens förlusttolerans stärks och risken för fallissemang därigenom minskas. Målet med buffertkraven för O-SII-kreditinstitut, dvs. O-SII-buffertarna, är att förebygga risker för makrostabiliteten som härrör från finansmarknadens struktur.

2 Principer för identifiering av O-SII-kreditinstitut

Enligt 10 kap. 8 § i kreditinstitutslagen avses med nationellt systemviktiga kreditinstitut (O-SII) kreditinstitut

1. vars balansomslutning uppgår till minst en miljard euro **och**
2. vars fallissemang skulle äventyra stabiliteten på Finlands eller någon annan EU-medlemsstats finansmarknad.

Finansinspektionen ska årligen identifiera gruppen av O-SII-kreditinstitut. Identifieringen av finländska O-SII-kreditinstitut baserar sig på Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer¹ om identifiering av nationellt systemviktiga kreditinstitut. Identifieringen av O-SII-kreditinstitut baserar sig på 4 grundkriterier och 10 beskrivande indikatorer (Tabell 1). Indikatorerna normaliseras genom att indikatorvärder för varje institut divideras med summan av indikatorvärdena för alla kreditinstitut (inkl. filialer) i medlemsstaten.

O-SII-kreditinstituten identifieras i två steg i enlighet med EBA:s riktlinjer:

1. Kreditinstitut vars O-SII-poäng beräknade som ett vägt medelvärde av poängen för varje indikator är minst 3,5 procent definieras automatiskt som O-SII-kreditinstitut. Den nationella makrotillsynsmyndigheten kan ändra tröskelvärdet för att ta hänsyn till särdrag i den nationella kreditinstitutssektorn och till den statistiska poängfördelningen. Strävan med ändringar är att säkerställa homogeniteten i O-SII-gruppen utifrån O-SII-institutens systemvikt. Prövningsrätten utgör 0,75 procentenheter i vardera riktningen.

¹ [EBA/GL/2014/10](#)

2. Makrotillsynsmyndigheten ska bedöma om andra institut borde räknas till O-SII-gruppen än de som har identifierats i det första steget. Bedömningen ska göras med ledning av EBA:s obligatoriska eller valfria indikatorer som anges i bilagan till EBA:s riktlinjer.

Vid identifieringen av O-SII-kreditinstitut tillämpar Finansinspektionen också gränsen på 1 miljard euro för balansomslutningen enligt 10 kap. 8 § i kreditinstitutslagen. Kreditinstitut vars O-SII-poäng uppgår till högst 0,045 procent i det första steget räknas inte heller i det andra steget till O-SII-kreditinstitut.

Tabell 1: Kriterier och indikatorer som ska tillämpas vid identifiering av O-SII-kreditinstitut¹

Kriterier	Indikatorer	Vikt
Storlek	Balansomslutning	25 %
Betydelse / utbytbarhet	Värdet av nationella betalningstransaktioner	8,33 %
	Inlåning från insättare i privata sektorn i EU	8,33 %
	Utlåning till mottagare i privata sektorn i EU	8,33 %
Sammanlänkning	Skulder inom det finansiella systemet	8,33 %
	Tillgångar inom det finansiella systemet	8,33 %
	Utestående skuldinstrument	8,33 %
Komplexitet	OTC-derivat (nominellt värde)	8,33 %
	Skulder över jurisdiktionsgränser	8,33 %
	Tillgångar över jurisdiktionsgränser	8,33 %

I och med att Nordea-gruppen bytte hemort minskade de andra kreditinstitutens relativa betydelse kraftigt, trots att deras riskposition, verksamhetens omfattning och karaktär samt deras absoluta betydelse inte förändrades. För att säkerställa att O-SII-kreditinstitutens systembetydelse beaktas på ett konsekvent sätt samt för att säkerställa homogeniteten i O-SII-gruppen sänktes gränsvärdet för systemviktighet från 3,5 procent till 2,75 procent i samband med O-SII-besluten 2018².

¹ Att notera i tolkningen av beräkningar och indikatorer:

- Alla indikatorer baserar sig på FINREP-rapporteringsdata med undantag för betalningstransaktionsindikatorn som baserar sig på betalningstransaktionsdata från Target 2-systemet
- Beräkningarna innehåller inga försäkringsposter
- Inlåning från insättare i privata sektorn i EU: kreditinstitut, vars utländska skulder utgör mindre än 10 % av skulderna i balansräkningen rapporterar inte separat inlåning i EU. I siffran för dessa kreditinstitut ingår all inlåning.
- Utlåning till mottagare i privata sektorn i EU: kreditinstitut vars utländska fordringar utgör mindre än 10 % av tillgångarna i balansräkningen rapporterar inte separat utlåning i EU. I siffran för dessa kreditinstitut ingår all utlåning.
- Tillgångar och skulder över jurisdiktionsgränser: i uppgifterna ingår endast sådana kreditinstituts tillgångar och skulder som överskrider tröskelvärdet 10 %.

² Finansinspektionen (2018) [Principer för identifiering av nationellt systemviktiga kreditinstitut \(O-SII\) och för ställande av buffertkrav](#)

28.6.2019

FIVA 3/02.08/2019

Offentligt

Efter det att Nordea-gruppen bytte hemort har det inte inträffat några sådana förändringar i den finländska banksektorns struktur som skulle förutsätta att gränsvärdet för systemviktighet ändras. Sålunda är det fortfarande motiverat att tillämpa gränsvärdet 2,75 procent vid identifieringen av O-SII-kreditinstitut.

3 Principer för fastställande av buffertkrav för O-SII-kreditinstitut

O-SII-kreditinstitut ska utöver vad som föreskrivs någon annanstans ha konsoliderat kärnkäpital enligt 10 kap. 8 § i kreditinstitutslagen. Finansinspektionen ska indela nationellt systemviktiga kreditinstitut i fem klasser, där buffertkravet för de kreditinstitut som hör till den lägsta klassen i princip är 0 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet. Buffertkraven för kreditinstitut som hör till de andra klasserna stiger med 0,5 procentenheters intervall så att buffertkravet för de kreditinstitut som hör till den högsta (femte) klassen i princip är 2 %. Enligt kreditinstitutslagen ska Finansinspektionen årligen justera buffertkraven för O-SII-kreditinstituten. Om kapitalkraven förändras ska Finansinspektionen fatta ett beslut om saken.

Enligt kreditinstitutslagen ska Finansinspektionen tillämpa följande grunder vid indelningen av O-SII-kreditinstituten i klasser och fastställandet av buffertkrav:

1. kreditinstitutets storlek mätt med totalbeloppet av dess exponeringar, balansomslutningen eller den konsoliderade balansomslutningen,
2. kreditinstitutets och de företags exponeringar mot andra kreditinstitut och fordringar på andra kreditinstitut, vilka omfattas av samma gruppbaseade tillsyn, samt deras övriga direkta förbindelser med det finansiella systemet,
3. huruvida de kritiska funktioner kan ersättas som hänför sig till kreditinstitutet och företag, vilka omfattas av samma gruppbaseade tillsyn, efter att företaget inte längre har förutsättningar att fortsätta med sin verksamhet,
4. omfattningen av kreditinstitutets och de företags gränsöverskridande verksamhet, vilka omfattas av samma gruppbaseade tillsyn, samt verksamhetens betydelse i Finland och EES.

I kreditinstitutslagen finns inga närmare bestämmelser om hur kreditinstituten ska indelas i olika klasser enligt identifieringskriterierna. Enligt kreditinstitutsdirektivet (2013/36/EU, artikel 131.5) ska dock institutets systemviktighet beaktas när en eventuell buffert ställs för institutet.

Klassificeringen av finländska O-SII-kreditinstitut och kalibreringen av buffertkraven baserar sig på O-SII-institutens systemviktighet, som i första hand bedöms som en kombination av de O-SII-poäng som beräknats enligt EBA:s riktlinjer och en tilläggsindikator¹ som baserar sig på förhållandet kreditinstitutens balansräkning/BNP (Tabell 2). De totala poäng som tillämpats vid kalibreringen av kapitalkraven fås som ett vägt medeltal av O-SII-poängen och tilläggsindikatorn så att O-SII-poängen väger 80 procent och tilläggsindikatorn 20 procent.

¹ Tilläggsindikatorn definieras som kvoten av maximivärdet på förhållandet kreditinstitutets balansräkning/BNP och förhållandet balansräkning/BNP för alla kreditinstitut i länderna inom i SSM-området. För att minska indikatorns procyklikaltitet vid beräkningen tillämpas medel-BNP från de fem föregående åren.

Tabell 2: Klassificeringsskala för O-SII-kreditinstituten

Totala poäng (%)	Klass	Buffertkrav (%)
< 2,75	1	0,0
2,75 – 5,50	2	0,5
5,50 – 8,25	3	1,0
8,25 – 11,00	4	1,5
≥ 11,00	5	2,0

För att stärka tillförlitligheten, trovärdigheten och robustheten hos kalibreringen av O-SII-buffertar är det motiverat att tillämpa flera kalibreringsmetoder än en. Vid kalibreringen av buffertkraven tillämpas utöver klassificeringsmetoden även metoden Equal Expected Impact (EEI)¹, som har tillämpats vid kalibreringen av buffertkraven för globalt systemviktiga institut (G-SII) och som också utnyttjas vid kalibreringen av O-SII-buffertar i de baltiska länderna, Irland och Tjeckien. Enligt EEI-metoden kalibreras buffertkravet för systemviktiga kreditinstitut så att de förväntade kostnader för samhället är lika stora vid systemviktiga och icke systemviktiga instituts fallissemang.

Huruvida de buffertkrav som fastställts med olika kalibreringsmetoder är tillräckliga bedöms också genom att resultaten jämförs med minimikraven enligt Europeiska centralbankens (EKP) golvmotod². Enligt golvmotoden anges en miniminivå för varje O-SII-kreditinstituts O-SII-buffert, och om den underskrids kan det leda till att det O-SII-buffertkrav som den nationella makrotillsynsmyndigheten ställt måste höjas.

4 Identifiering av finländska O-SII-kreditinstitut och kalibrering av buffertkraven

Enligt uppgifterna i slutet av 2018 överskrider Nordea-gruppen, OP Gruppen och Kommunfinans på samma sätt som föregående år gränsvärdet för systemviktighet (2,75 %) och de identifieras sålunda automatiskt som O-SII-kreditinstitut (Tabell 3). Nordea är det klart viktigaste kreditinstitutet mätt med alla O-SII-kriterier (Tabell 4). Nordea-gruppen och OP Gruppen överskrider gränsvärdet för systemviktighet i fråga om samtliga grundkriterier, medan Kommunfinans överskrider gränsvärdet i fråga om kriterierna "storlek" och "sammanlänkning".

Tabell 3: Finländska kreditinstituts O-SII-poäng 31.12.2018

Bankgrupp	O-SII-poäng (%)	O-SII-institut
Nordea	68,64	ja
OP Gruppen	11,11	ja
Kommunfinans	3,47	ja
Sparbanksgruppen	0,94	nej
Aktia Bank	0,76	nej
S-Banken	0,65	nej

¹ Federal Reserve (2015) [Calibrating the GSIB Surcharge](#)

² ECB (2017) [ECB floor methodology for setting the capital buffer for an identified Other Systemically Important Institution \(O-SII\)](#)

28.6.2019

FIVA 3/02.08/2019

Offentligt

Ålandsbanken	0,59	nej
Danske Hypoteksbank	0,52	nej
POP Bank-gruppen	0,39	nej
Oma Sparbank	0,23	nej
Hypoteksföreningen	0,23	nej
Evli Bank	0,10	nej
Handelsbanken Finans	0,04	nej

Tabell 4: De finländska kreditinstitutens poäng för enskilda O-SII-kriterier 31.12.2018

Bankgrupp	Storlek	Betydelse	Komplexitet	Sammanlänkning
Nordea	64,32	49,39	90,35	70,48
OP Gruppen	15,18	18,24	2,99	8,04
Kommunfinans	4,46	1,04	1,67	6,71
Sparbankgruppen	1,36	1,76	0,06	0,58
Aktia Bank	1,01	1,17	0,13	0,73
S-Banken	0,81	1,34	0,06	0,38
Ålandsbanken	0,69	0,75	0,33	0,58
Danske Hypoteksbank	0,73	0,46	0,07	0,82
POP Bank-gruppen	0,55	0,87	0,01	0,11
Oma Sparbank	0,36	0,47	0,00	0,09
Hypoteksföreningen	0,39	0,39	0,00	0,14
Evli Bank	0,10	0,14	0,04	0,13
Handelsbanken Finans	0,06	0,03	0,00	0,06

Buffertkraven enligt klassificeringsmetoden som baserar sig på uppgifterna i slutet av 2018 motsvarar Nordeas, OP Gruppen och Kommunfinans gällande O-SII-buffertar (Tabell 5).

Tabell 5: Klasser och buffertkrav för O-SII-kreditinstitut enligt klassificeringsmetoden

O-SII-institut	O-SII-poäng (%)	Tilläggsindikator (%)	Totala poäng (%)	Klass	Buffertkrav (%)
Nordea	68,64	100,00	74,91	5	2,0
OP Gruppen	11,11	23,60	13,61	5	2,0
Kommunfinans	3,47	6,93	4,16	2	0,5

EEI-metoden, som tillämpats som alternativ kalibreringsmetod vid sidan av klassificeringsmetoden, ger med hänsyn till kraven i dagens reglering liknande resultat som klassificeringsmetoden. Enligt bägge kalibreringsmetoderna överskrider också de finländska O-SII-kreditinstitutens buffertkrav miniminivån enligt ECB:s golvmotod.

I ljuset av resultaten av de olika kalibreringsmetoderna samt dagens reglering kan de finländska O-SII-kreditinstitutens gällande buffertkrav anses ha rätt proportion med tanke på institutens systemviktighet och det finns inget direkt behov av att ändra dem. Sålunda behöver Finansinspektionen inte fatta något nytt beslut i enlighet med kreditinstitutslagen om de finländska O-SII-kreditinstitutet och deras buffertkrav.